

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fie care
Sămbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVI.

Blaj, 11 August 1906.

Numărul 33

La Expoziție!

Spre a face posibilă vizitarea expoziției române din partea preoților și învățătorilor noștri, Comisariatul general cu multă amabilitate, a făcut toate favorurile posibile. În chipul acesta pentru taxa de 35 cor. se dă bilet de cl. III. dela Predeal la București și înapoi, întreținere completă pe 3 zile petrecute în capitala României, intrare gratuită în expoziție, arenele romane ș. a.

Preoții și învățătorii noștri mai ales, pot folosi acest bun prilej spre a vedea frumoasele progrese realizate de regatul vecin, trimițând taxa de 35 cor. până la 16 crt. la redacția foii.

Escursiunea pornește noaptea la 1:02 oare și Luni sara în 20 crt. sosește în București.

Fie-care escursionist să aducă cu sine un document de identitate (azonossági okmány).

Institutele noastre de învățământ.

Ocupați în timpul din urmă cu mănoasa activitate a distinșilor noștri deputați din cameră, nici nu ne-au îngăduit timpul și locul, să ne dăm seamă de rezultatele institutelor noastre de învățământ pentru anul scolastic expirat.

Și pe cum atunci, când e vorba de o organizare intensivă și solidă pe terenul politic, grija de căpetenie trebuie pusă pe țaria fundamentului, va se zică, trebuie să fim cu toată luarea aminte la o organizare înțeleaptă acasă, — în tocmăi, și când e vorba de o încheiere puternică a corpului național, mai întâiu trebuie să ținem seamă, ca germenul sentimentului național, nu numai să fie sădit în inimă tuturor fiilor neamului nostru, ci și ca sădii acesta să fie

așezat în pământ bun, destoinic de a aduce roadă mănoasă.

Nu ne trece prin minte nici măcar pe o clipeală gândul, să amestecăm politica în instrucție. Nu numai pentru motivul, că neador-miții ochi ai procurorilor, ar zădărnici acest gând, dar mai ales, pentru că așa ceva ar împedeca mersul instrucțiunii, și distragând pe elevi, iar face incapabili de ori-ce progres.

Aceea însă, ca profesorii să-și deie toată nisuița, ca elevii să cunoască temeinic limba mamei lor și să aivă cunoștiința de principalele produse ale literaturii, dându-și seamă de curentele feliurite, ivite în diferite timpuri, de motivele, cari le-au pornit și cari le alimentează, — acest lucru suntem siguri, că nu se împotrivesc nici unui paragraf a legii de instrucție și nu poate fi detestat de nici un bărbat luminat.

Recunoaștem că elevii institutelor noastre au să se lupte cu mai multe greutăți, ca elevii celorlalte institute, în cari limba românească, nu-i cuprinsă în planul de învățământ, dar chiar din acest motiv cerem învățătorilor de limba românească, mai mult zel și anumit tact, pentru a ști face simpatice și interesante oarele de limbă românească.

La un institut de învățământ, cu limbă de propunere românească, pentru elevi, — înțelegem cei din cursul superior, — nu trebuie și nici n'ar fi iertat să fie un studiu mai plăcut, ca cel al limbii materne, în special istoria literaturii. Indiferența, — ori din care parte ar fi, — nu poate fi, decât detestabilă.

Căci ce poate fi mai neplăcut, decât a sta în fața unui absolvent de gimnas, care n'are idee nici măcar de produsele literare mai noue, ori a auzi, că cutare candidat de învățător, nici măcar de pe nume nu cunoaște pe tinerii noștri scriitori, cu cari pe dreptul ne mândrim. Și culmea se ajunge atunci, când

la maturitate ori la cualificație, întâlnești elevi relegați chiar din limba românească.

Se afirmă, că unitatea Germaniei, celei atât de mari și puternice azi, e de a se mulțumi învățătorilor, cari au infiltrat în inimile elevilor lor încă de timpuriu acest sentiment măreț. Ce ar fi, dacă și în inimile copiilor noștri s'ar sădi de timpuriu germenul unui caracter firm și o tărie în alipirea neștrămutată și neclătită față cu limba și neamul românesc! Și lucrul acesta e neîncunjurat de lipsă, dacă dorim să rămânem și pe mai departe ceea ce am fost în trecut.

Nu cerem politică în școală, ci cultivarea limbei românești în institutele noastre de învățământ, prin ținerea trează a sentimentelor de neam și prin cunoașterea capacității în trecut și present a acestui neam.

Această dorință a noastră, nu e absolut de loc în contradicere cu însușirile unui bun patriot și a unui fiu credincios a acestei țări. Chiar cunoștiința trecutului, desvoltarea limbei, epocile de mărire ori apăsare a neamului nostru, vor influența mai puternic în direcția iubirii acestui pământ strămoșesc, udat adese ori cu sângele înaintașilor noștri, a dragostii neclătite față cu țara aceasta, prin care răsună în toată dulceața sa și cu tot farmecul său frumoasa noastră limbă și atât de duioasele noastre cântări?

Dacă era sfântă la strămoși limba românească și dacă ei erau gata să se lapede de ori-ce mai bine, decât de ea, de ce noi urmașii să fim mai concesivi.

Compatrioții magiari s'au adunat sub însemnul tulipanului în o falangă puternică, pentru promovarea tuturor produselor indigene și a iubirii a tot ce e magiar, de ce n'am cerca să-i imităm și noi în cultivarea limbei românești, singura avere, ce ne-a mai rămas!

Papa Piu X, — spune „Tribuna“ din Arad, — în enciclica sa cea mai nouă oprește pe preoții biserii catolice dela aceea, ca să se mestece în politică. Știrea aceasta nu corăspunde adevărului. Enciclica aceea este îndreptată numai cătră episcopii din Italia. Adevărat este numai atâta, că Papa Piu X. oprește într'însa pe preoții catolici din Italia, ca să ia parte în mișcări politice de acelea, cari Scaunul Apostolic le-a declarat contrare principiilor și intereselor bisericii catolice.

CORRESPONDINȚE.

Cronică bucureșteană.

București, 1 Aug. n.

Sunt aici de zece zile, dar dacă a-și sta să-mi dau seamă de impresiunile, ce le-am câștigat, dacă a-și vrea să-mi rânduiască simțemintele ce mă ceacă într'o părăndare lămurită, ași sta încurcat. Sunt lucruri și treburi, de o minunăție uimitoare, ce-ți aprind în inimă, ca o flacără puternică, conștiință de neam și mândrie, că și Românii au o țară, în care sunt și se fac lucruri și isprăvuri bune și mari. De altă parte sunt și lucruri de acelea, ce-ți însângerează inima de durere. Dar aceste nu se văd. Bucureștiul cu strălucirea palatelor și străzilor sale, cu lumea subțire a boierilor și a boierușilor, cu zarva și cu viața răpitoare de capitală mare, ascunde cu multă tănuire și băgare de samă aceste vești de durere și întristare. La sate se sbat, și stau să piară strănși cu ghiarele celor mai crunte nevoi, milioanele, ce au încheșat această țară și ce au ridicat-o la cinstea de azi. Dar aceste vești nu le prinde ori și cine. Străinii, pe

cari trenul, li aduce cu o repeziciune neobișnuită, prin muntii de o frumusețe din povăști, și-i lasă drept în mijlocul strălucirii Bucureștinului, n'au răgaz, n'au inimă și înțelegere, ca să poată auzi și simți aceste vești de stări îngrijitoare. Și e bine așa. Râul din casă ne privește pe noi. Lecuirea n'o să ne vină dela străini. Aceste lucruri le tănuiește, cu foarte multă, cu căutate discrețiune și *expoziția acestui an iubilar*.

Străinii, cari vor cerceta Bucureștiul și strălucita și scumpa expoziție de pe câmpia Filaretului, ei cu pornire pretinească vor fi încântați de sporiul României, de puterea acestei țări, iar cei ce dujmănesc silințele spre cultură și întărire economică a fraților din regat, vor trebui să se încredințeze, că mica crâie dela garile Dunării e conștie de sine, de însămnătatea și de menirea ce o are. Și dacă expoziția va isbuti să deie străinilor această încredințare, putem fi mulțumiți cu ea. Și o va da.

* * *

În zi de sărbătoare, ca și în zi de muncă, cea mai plăcută distracție pentru bucureșteni e expoziția. Sute de vizitatori se părăndă în fie-care zi. Vorba noastră încă nu se încruciază mult cu cele străine. Străini, nemți și fătați unguri mai ales, abia auzi câte unul ici și colo. Sfârșitul lui August și Septembrie întreg o să fie timpul cel mai potrivit pentru vizitatori. În Iulie sunt călduri mari. Tocmai de aceea lumea cea de bani gata, slujbașii cu lefuri grase și boierii sunt duși toți în vilegiatură, cum s'ar zice. Aici e rămasă numai lumea oamenilor mai subțiați la pungă, acelor ce sunt legați strănși de plata muncii lor zilnice și a celor ce iubesc munca, și nu fug de ea, în ori și ce vreme.

Expoziția se infățișează foarte impu-

nat. O zi îți trebuie s'o cunoști numai pe din afară, — și alte zece și-ar fi de lipsă s'o vezi, s'o părănzi pavilion de pavilion, pe din lăuntru. Am fost de trei ori până acum, fără să am răgaz a cerceta cu deamăruntul njei un pavilion.

Pavilioanele is clădite cu foarte mult gust și artă. Cel unguresc e singurul, care prin forma și culoarea, ce au vrut să i-o deie prietiniilor nostri, îți lasă o impresie urită. Distracțiile de tot soiul, chiar și de soiul cel mai jidovesc și mai puțin plăcut, încă nu lipsesc. Sunt grote fermecate, vater-șuturi, tobogane automate cu scene picante, ospătării, ce te pârlesc de un capăt ș. a. Lumea ușoară, adusă numai de dragul distracțiilor și mai ușoare, se îmbulzește aici; pentru cei mai grei, cei ce vreau să învețe și să vadă, să asamețe și să deosebească, stau la îndemână pavilioanele țarilor vecine și ale noastre.

* * *

Astăzi s'a încheiat greva factorilor poștali de aici, a epistolerilor, cum s'ar zice la noi. Patru zile, cât le-a tinut greva, au fost supliți prin miliție. Guvernul a fost nevoit să le făgăduiască împlinirea cererii. — Culegătorii din vre-o două tipografii încă s'au pus alaltă-ieri în grevă. Nu-i mirare, Numai Prutul li desparte de frământările și grevele din Rusia. Pilda molipsește.

Correspondent.

REVISTE.

Rusia. E încă liniște în marele imperiu al țarului. Greva generală de care revoluționarii și-au legat atâtea speranțe nu a succes. Mulți dintre lucrători și-au reluat lucrul.

FEUILLETON.

Spre deslegare.

(Continuare și fine).

Acum poate cât de curând să-l alegă pe Ion și cantor. Că-i bătrân cantora de aici — diacu — de nu mai vede nici cu ochelari. Apoi să vezi, tată dragă, tu nu l-ai auzit, dar Ion cântă foarte bine, și se pricepe la toată slujba din biserică. Mi-a cântat odată acasă, o singură dată. Era cu toți trei copiii lui în curte, s'a uitat mult la ei, — eu nu știu de ce s'a fi uitat atâta la ei, apoi i-a sărutat pe rând pe toți. A venit în casă și mi-a cântat o doină. Lui nu i-am spus tată dragă, dar Dta le spune: mi-a venit atunci o jale așa de mare, pareă că mi-s'a mișcat ceva în inimă, așa o trăsărire mare, încât a trebuit să ies afară ca să plâng. Nu știu ce a fost: Pareă că-mi pare rău după ceva, pareă că aș fi avut o dorință mare, — eu nu știu ce dorință. Îmi venia par'că să mă fac ușoară ca o pasere și să sbor, nu știu unde. Cindată simțire! Am mai avut așa odată, înainte cu șase ani. Uită zău tată dragă, câtă amar de vreme a curs de atunci, și eu țin minte, ca și când azi s'ar fi întâmplat. Ști, am fost mers cu Dta într'un sat aproape la o petrecere. Și zicea muzica, cum mai zicea Doamne, par-că acum o aud. Îți gădilea inima. Atunci am jucat cu ficiorul popii din Răstoace, și Dta cu Virgil, nu cu celalalt. Odată s'a uitat așa în ochii mei și

eu într'a lui, și atunci iar mi-s'a părut așa, ca să mă fac o pasere ușoară și să sbor undeva. Nici atunci n'am știut unde. Ei, dar acelea de atunci au fost copilării, și au trecut. Dar acum nu știu ce va fi fost cu mine. Destul că am eșit afară, am plâns, m'am uitat la copiii, și auzi tată dragă, îmi pareă că văd pe mama lor, deși Dta și bine, că n'am cunoscut-o. Îmi pareă că o văd, că se uită la mine, și-mi pareă că-mi zimbește așa de fericită. Nu știu de ce va fi zimbit fericită, că doar e moartă de mult. M'am șters eu la ochi, tată dragă, și iar am mers în casă. Ion tot mai cânta. Se vede că odată va fi cântat foarte bine. Acum în restimpuri dă să răgnească, de rămâne cântecul ca acățat de un nod, ce i-ar sta în gât. Dar cântă bine și zic oamenii, că-l vor pune și cantor. Atunci apoi mai vin și prescuri tată dragă, și tot dă Dumnezeu.

Cu casa stăm destul de bine, că au dires-o oamenii până a nu veni. Fereștile nu se închid chiar bine, și sunt trei ochiuri stricate, dar când vine vre-un glăger, le dăm să le pue ochi, că dacă lipești hârtie, e cam întunerec în casă. Apoi dela unu, de cei ce umblă cu făclii, am luat niște iconițe: Domnul Hristos, Maica Preacurată și s. Ion. Spune dumnealui, că e patronul său. Dar fie că-s toate trei frumoase. Mai ales Preacurata cu Isus în brațe. Că stai să te tot uiti la icoana asta.

Preotul de aici e un om tânăr, frumos și bun. Atâta numai, că se ține prea pe sus. Acum dreptu-i de fost, că Ion e numai învățator, și cel dintăiu în sat e popa și nu dascălul, dar pentru aceea tot nu-i stă bine să vorbească numai așa peste umăr

cu Ion. Dta, tată dragă, încă ești popă, dar eu știu cum te porți cu învățătorul. Apoi nevastă-sa, pe aia s'o vezi Dta. Pășește așa de măreață, de ai gândi că e cel puțin împărăteasă. Am fost odată cu Ion la ei. Abia și-au aflat trei vorbe să ne spue. Și ce au întrebat, tot de femeia cea dintăi a lui Ion a fost. Ce să faci, tată dragă, așa-s alți oameni: răi.

Mai mare grije ni acum, că se apropie Crăciunul. Adecă mai sunt ele aproape două luni, dar ne-am gândit, de s'ar putea să ne cumpărăm un porc așa mai mijlociu, să-l îngrășem. Vezi că să-l cumperi gras gata e prea scump. Nu știu pe la noi cum le va fi prețul acum, dar pe aici, să-ți întorci capul, după ce ți-l spune și să pleci într'altă parte.

Am fost făcut rând tată dragă de șase găini și un cocoș. Două galbine, una peștriță și trei negre. Cocosul așa într'a doilea an să fi fost. Era rău de ouă, că nu aveam. De cumpărat, de unde să cumperi, că în sat, și Dta, nu prea vând oamenii. Așa le-am cumpărat noi pe rând pe toate dela o muiere vecină. Mergea bine 3 oue la zi, câte odată 4, ba și cinci. Șapoi de multe-ori, când n'ai altceva să faci de cină, ferbi un ou, ori două și ești cinat. Lui Ion încă-i plăcea tare de găini, de câte-ori venia dela școală, aduna sfărmituri și numai ce-l anzeai: pui-pui-pui. Ști Dta, tată dragă, că eu nu prea răd, dar când îi vedeam pe Ion că își pune mintea cu găinile, vrând să le învețe să mănăce frumos, să nu se bată, zău că-mi venia să răd.

Le-am făcut noi închișoare bună, jos pe pământ, că prin curte nu umbla nime, numai ele și noi. În toată sara încheiam

Greva a fost în mare parte zădărnicită de personalul trenurilor, care nu a voit să facă grevă.

Țarul pentru siguranța personală s'a încunjurat cu 40 mii de ostași. Spiritul răsvrătirii a pătruns în toate păturele societății, și cucerește pe zi ce merge.

E liniște, însă asemenea liniște ce premerge unui vifor.

Bulgaria. Încep și Bulgarii să-și manifesteze dragostea ce o au față de grecii din țara lor: o dragoste de bombe și pumnale. Până când România se mărginește la proteste și expulzări sporadice, — Bulgaria apucă pumnalul, folosește ultimul argument față de greci: le iau școlălele și bisericile și-i alungă peste graniță.

Condițiuni de primire

în școala civilă de fete a Asociațiunii din Sibiu și în internatul același.

În clasa I. a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) cari arată prin *atestat de botez*, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvit cu succes IV. clasă elementară (poporală sau primare) ori apoi dovedesc pe baza unui *examen de primire*, că sunt bine orientate în materialul de învățământ, prescrip pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvit cu succes vre-o

clasă premergătoare dela altă școală de categoria școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V. și VI. dela școală elementară-poporală, primirea în ori-care clasă a școlii civile, ce corespunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucția publică, dto 11 August 1887, Nr. 29 000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se înmatriculează pentru prima dată la școala noastră, au să producă *atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare*.

În *cursul complementar* (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvit cele patru clase ale școlii civile. Se pot primi și eleve, cari au absolvit cu calenii buni numai *două clase civile*, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolvi toate cele patru clase civile.

Înscrierile pentru anul școlar 1906/907 se pot face din 1—6 Septembrie st. n. 1906.

Examenele de emendare, se țin în 1 Septembrie n. 1906. la 8 oare a. m. cu elevele, cari s'au anunțat la direcțiune.

În 3 Septembrie n. 1906. la 8 oare a. m. se țin *examenle de primire*, iar în 6 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună, și pentru elevele, ce se înscriu prima dată la această școală, o taxă de înmatriculare de 4 cor., solvită odată pentru totdeauna. Acelaș didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a Reuniunii femeilor române, au să fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentruca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 500 cor. pe an. în care se cuprinde și didactrul, și se plă-

tește înainte lunar, în patru sau în două rate. Spesele pentru cărțile de învățământ, pentru materialul de scris, desen și lucru de mână, se poartă separat de părinți, pe cum și cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în fortepiano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în fortepiano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voiesc să ieie oarele singură, se socotește la 2 oare pe săptămână (taxa de 18 cor.*) pe lună; dacă 2 eleve iau împreună instrucțiune în aceeași oară, taxa se socotește la 2 oare pe săptămână cu 9 cor. de elevă; sau

b) dacă o elevă voiesc să ieie oarele singură, se socotește la 2 oare pe săptămână taxa de 12 cor.*) pe lună; dacă se întrnesc 2 eleve în aceeași oară, taxa se socotește la 2 oare pe săptămână cu 6 cor. pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză se socotește pe lună cu 2 cor. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, încât ofere cele mai bune condiții igienice.

Elevele din internat, afară de școală, au în fie-care zi anumite oare de conversațiune în limba franceză, magiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea directoarei, profesoarelor și guvernantelor.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat au să aducă cu sine: o saltea, nu covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de cooperit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee), 6 ștergere, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pepteni, cari toate rămân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup sau albiturile, câte 1/2 duzină din fie-care, două fuste de lustre (jupon) și două de flanel; ciorapi.

*) Din care sumă 2 cor. se contează pe lună institutului, pentru susținerea fortepianelor în stare bună.

bine, legam ușița cu spargă, și dimineața de-acolo trimbița mai tătă cocoșul, nu din curte.

Așa am dus-o noi bine până acum-s două săptămâni. Nici nu ți-am scris, că gândeam că nu va fi chiar așa de rău, într-o spre Martă Ion avă să meargă la oraș, și trebuia să plece de cu noapte. Se școală el, mă școl și eu, să-i pun ceva de drum. Căpătase un cal și eșise să vadă ce face afară. Caiul, ca toți caii sătui, și asta măncașe bine otavă — calul zic pipa legat de pociumb. Eu puneam bucatele în traistă, că Ion numai pe Mercuri avă să se întoarcă, când numai iacă-tă-l că vine, galben la față ca un mort. E palid el și așa, dar, că atunci, nu l-am văzut. Sufia greu, și nu putea zice nimic. Gândeam că va fi umblat cum-va pe la cal să-i pună șaua, va fi avut calul nărav, l-a lovit și iacă-tă primejdia gata acum, când să plece.

„Te-a lovit calul omne!” — îl întreb.

„Nu!” zice el. Zic: „Dar atunci ce-i?”

Stătui multă vreme așa ca înlemnit, apoi zise de-odată: „Găiniile!” — „Găiniile?” întrebai eu „Găiniile!” zice el. „Apoi îmi făcu sămă cu mână: s'au dus pe aci încolo. — Eu dau fuga să văd ce-i afară, merg la cotigar și numai atăta am putut zice și eu: „găiniile”. Ion dela spate oftă iar: „Găiniile!”

Și apoi ne-am apucat să cântăm, dar pare-că eram nănciți de cap, tare mult le-am cântat tot prin curte, cu toate că de erau aci, le-am fi văzut îndată. Orașul a rămas, căci Ion s'a fost mănăiat, nu l-am văzut nici odată așa mănăios, — și zicea că trebuie să aflăm găiniile vii ori moarte. Am căutat toată ziua. Întăiu gândiam că le va fi luat vulpea, și de aceea am căutat peste tot

locul după pene, după urmă de vulpe. Ion a doua zi s'a dus în părul mare. Zicea, că sunt acolo 7 viznii de vulpi, și de bună sava acolo-s găiniile. Abia tâziu mi-a venit mie în minte, că vulpe n'a putut fi, căci sava eu mână mea am legat și înodat sparga dela ușița. Acum vulpea nu poate să deslege nimic, și noi am găsit sfoara deslegată. Bietul Ion și prin tresuș a căutat peste tot locul, de s'a mai și tăiat prin cotoarele acelea. În sfârșit am văzut că alta nu-i, fără a trebuit să le fure cineva. Primarul a pornit cercetare, dar nu s'a aflat nimic. Gendarii au strâns pe vre-o trei dovediți altă-dată cu furturi, dar aceia n'au zis nici mac. Am așteptat că în urmă vre-un om bun va oblici, pe unde să ne steie găiniile — dar până azi nu-i nici o veste și au trecut două săptămâni.

Și să vezi, tată dragă cum e de pustie curtea fără ele. Gândești că ești afară pe câmp și nu în sat cu oamenii. Vezi Dta, că ne-am fost datat cu ele. Acum s'au dus și n'am făcut la nime nici un rău, și doamne rău-i fără ele. Ion s'a mănăiat și a zis, că toți oamenii sunt mișei. Eu am zis că numai cel, care ne-a furat găiniile. Aveam de gând să-ți scriu atunci, să cetești un blăstăm peste hot. Dar n'am scris, și acum îmi pare bine.

Să nu te superi pentru asta, tată dragă, dar ce să facem. Ion a zis, că oamenii aceștia nu știu nici o omenie, se vede că bun popă au.

Vom câștiga noi altele, numai să trăim, că doar nu-i lume. Numai nu știu tată dragă, ce să fie cu mine, că simt așa de puțină vrere de lucru și de viață. N'am simțit nici o zguduire mare în mine, care

să mă miște, să mă trezească. Ziceau că mă voi schimba după-ce mă voi mărita. Acum is măritată și-s tot așa. Câte-odată simt eu, ca și când s'ar trezi în mine ceva ce ar vrea. Dar îndată se topește.

De altfel o ducem bine, tată dragă, să nu te îngrijești Dta de noi, că doar n'om trăi cât veacul.

Dumneata cum o mai duci, tată? A venit mătușa la noi? Așadar că ea îți face acum de mănăcare? Ști Dta tată celea trei straturi de flori a mele. Să vezi să nu le arăți la primăvară, că ști Dta cât țin eu la ele. În tot anul le-am ținut frumos, le-am plivit și înfloreau așa de tinere. Vreau să le văd, când voi veni, și nu știu de ce mi așa de drag de ele. Poate pentru-că din când în când mă visez cum am fost atunci, când am pus mai întăiu flori în grădină.

Să nu te superi dragă tată de găini și de altele, că noi o ducem destul de bine, și lui Ion i-a mai trecut mână. Sărutându-ți mână și dorindu-te rămân a dtaie fică Zenovia.

Parcă tot ar fi bine, să cetești Dta, tată dragă o molivă peste cel ce a furat găiniile. — numai să nu fie cu blăsteme, tată dragă, că nu știu de ce, eu așa mă tem de blăstăm. Sărut mână.

I. Agârbiceanu.

batiste (marămi) câte 1 dzină, 1 parapleu (cor) și înălțăminte trebuincioasă. Pentru uniformitatea îmbrăcăminte elevii interne vor primi în decursul anului școlar o haină uniformă, 2 șurte în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, cari au să se facă necondiționat aici, și cari vor costa peste tot cam 30—50 cor.

Dela direcțiunea școlii se poate primi prin poștă: „Statutul de organizare” și „Regulamentul intern” al școlii, „Regulamentul pentru cursul complementar”, „Planul de învățământ” și „Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, suplitorii și de emendare”, à 20 bani exemplarul. De asemenea „Monografia” școlii, à 2 cor. în care pe lângă istoricul institutului, se află descris edificiul școlii și al internatului în toate amănuntele.

Sibiu, în Aug. 1906.

Diracțiunea școlii.

Raport general

despre activitatea societății de lectură „Inocențiu M. Clain”, pe anul școlastic 1905—6.

Însă-și numirea societății noastre impune însuflețire adevărată, iubire înflăcărată și dragoste de muncă neobosită tuturor membrilor ei. La acelaș zel ne îndeamnă și împrejurările, între cari se află biserica și neamul nostru trecut prin atâtea rele și suferințe.

Datorința acestei societăți așadar este să sădească în membrii ei iubire de biserică și neam, respective să aprindă și mai tare aceste sentimente sădite dela natură în inima fie-cărui om. Scopul ei este să contribuie la cultivarea membrilor în științele adevărate, bazate pe principiile eternului adevăr. Scopul ei este să cultive iubirea de neam, în contra căroră avem să luptăm și de al căror venin trebuie să ne apărăm.

De ce trebuie să fie înarmat preotul cu armele puternice ale științei? De ce nu ne mulțămim și acuma cu un cler rural semidoct ca în secolii trecuți? Pentru-că altul e spiritul vremilor de azi, de care între marginile adevărului trebuie să țină samă și sfânta noastră biserică. Pentru-că acest spirit al timpului pretinde popularizarea în cercuri cât mai largi a științelor. Dacă preotul nu va fi apostolul popularizării științelor, alți apostoli se vor ivi, apostoli și profeți falși. Dezastrele remase în urma activității acestora cu gren se mai pot repara de apostolii și profeții adevărați.

Acum, când timpul e atât de prețios, societatea „I. M. Clain”, ce numără în sinul ei o parte a fitorilor conducători imediați ai poporului, le pune în vedere bărbăția înaintașilor și stăruința de fier a lor la muncă. Membrii societății, ajungând în mijlocul poporului, sunt datori să crească tinerele odrasle a neamului, să verse în sufletele lor principiile morale corăspunzătoare, căci rezultatul ori-cărei lupte e condiționat de puterea morală a luptătorilor.

Între astfel de împrejurări, o parte a membrilor societății și cu finea acestui an vor fi trimiși în mijlocul poporului cuprins de atâtea năcazuri. Vor fi trimiși să propovăduiască în lume cuvintele adevărului, să brăzdeze bine ogorul de muncă, ce li-se deschide înaintea ochilor, să lucreze și să

lumineze, cum zice Domnul: *Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl meu cel din ceruri.*

Premișând aceste, fie-ne permis să ne dăm samă de tot, ce am lucrat în decursul anului 1905—6.

A) Activitatea literară.

Afară de cultivarea membrilor pe terenul literaturii bisericești și profane, scopul societății noastre e și contribuirea la cultivarea celorlalți membrii a Veneratului Cier pe terenul acesta. Astfel societatea noastră e chemată să contribuie indirect la dezvoltarea și susținerea sentimentului religiosomoral în poporul nostru. În anul de gestiune expirat s'a dat ocazie societății noastre să se manifesteze în amândouă direcțiile amintite. Considerând pe de o parte importanța misiunilor populare, cari în timpul mai nou s'au introdus la poporul nostru prin hărnicia unor preoți vrednici; considerând pe de altă parte numărul de tot neînsemnat al opurilor de predică în literatura română, îndată la începutul anului s'a decis să se traducă și editeze renumita carte de predică alui I. P. Toussaint, intitulată „Măntuiește-ți sufletul” (Rette deine Seele). Cartea aceasta cuprinde 50 de predică foarte acomodată nu numai pentru poporul german, în folosul căruia a fost scrisă, ci și pentru poporul nostru.

E o comoară de învățături, espuse într'un stil popular, așa încât preoții noștri îi va presta servicii neprețuite în deprinderea oficinului de învățături ai poporului lui Dumnezeu. Toți membrii societății noastre au fost angajați în întreprinderea această, atât la traducere, cât și la stilizare, corectare și purizare. Nu putem însă să nu amintim și pe Mon. Dr. Ștefan Roșian, Spiritualul Seminarului și pe Mon. Domn Victor Macaveiu, prof. de s. Teologie și conducătorul societății noastre, cari ne-au stat într'ajutor, atât cu sfatul, cât și cu fapta.

Cartea a apărut și costă cor. 450 plus 30 fil. porto.

Faptul, că membrii societății noastre au fost atât de ocupați cu traducerea opului amintit, credem că esplică de ajuns și împrejurarea că cealaltă activitate literară a societății noastre e neînsemnată chiar și față de anul trecut, care e unul din cei mai puțin rodnici ani de gestiune în privința literară, după-cum se vede aceasta din Raportul general publicat atunci.

Totuși au încurs și în anul acesta la comisia literară 11 lucrări; dintre cari trei în poezie, iar cealalte în proză. Dintre acestea au fost admise trei: 1. *Preotul eucharistic*. 2. *Bulgarii în Ardeal*. 3. și *Un cântăreț dela țară*. Toate acestea s'au citit și discutat asupra lor în cele două ședințe literare, cari s'au ținut în anul acesta de gestiune. Așadar activitatea literară a anului acestuia o reducem la trei lucrări: una din domeniul științelor teologice, una din domeniul istoriei și cealaltă din domeniul literaturii naționale. Afară de acestea membrii societății noastre s'au perfecționat și pe terenul oratoric-declamatric. Unul din punctele de samă a ședinței I. literare a fost o disertație, respective o predare liberă, în carea se indică mijloacele, prin cari societatea noastră ar putea înainta, iar în ședința a II. rostește un membru o

cuvântare bisericească după cea mai bună predică a lui Toussaint. Declamări a fost 4. peste tot bine reușite. Atât la predările libere, cât și la declamări, s'au încins totdeauna discuții. Aceasta e activitatea literară a societății noastre pe anul de gestiune trecut.

B) Ședințele administrative.

În anul de gestiune trecut s'au ținut 3 ședințe administrative ordinari și 7 ședințe administrative extraordinare; acestea din urmă s'au ținut în afacerea cărții: „Măntuiește-ți sufletul”.

(Va urmă.)

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Biserica noastră gr.-cat. din Cuzăplac. a primit un frumos rând de ornate sacre dela Ioan Șontelecan și soția sa Onița Giurgiu, originari de aici, dar de presinte locuitori în Asculeul-mare. O dovadă, că românul ține mult la vatra părintască. Primească acești donatori și pe această cale călduroasă mulțămintă din partea curatoratului bisericesc de aici. Dumnezeu să le răsplătească! Cuzăplac, la 8 Iunie 1906. — *Ioan Galiș*, paroh gr.-cat.

— La indemnul și stăruința preotului nostru Paul Anca, s'a mai cumpărat pe sama bisericii gr.-cat. din Retiție de Șuşman Petru, un rând de vestimente bisericești în preț de 60 cor. Brad Vorvoră nasc. Corchiș, un Apostol cu litere latine, în preț de 12 cor. 80 fil. Schiop Nicolae, o față de masă, în preț de 3 cor. Și pe aceasta cale se aduce mulțămintă marimozilor binefăcători. Retiție, 12 Iunie 1906. — *Teodor Purcel*, curator.

Știri personale. Escel. Sa Mitropolitul Victor, în-otit de canonicii Dr. Aug. Bunea și Dr. V. Szmigelski și de ceremoniarul Iacob Popa, vor pleca mâine dimineață la Csăki-Gărbău, spre a consacra biserica de acolo. Din acest prilej administratorul protopopesc al Dârgei Iovian Andreiu, paroh în loc, a fost numit viceprotopop actual. — *Silvestru Nestor*, prof. gimn. trecând la pensie, a fost numit protopop actual.

Dela expoziția română. Regele Carol a acordat medalia iubilară tuturor expozanților din România și străinătate.

Întâiul congres român de științe sociale. Primit un apel subscris de dl Dr. C. Istrati, prin care anunță ținerea întâiului congres român de științe sociale pe zilele de 24—27 Septembrie. Chestia principală, ce va fi debătută, va fi a populației rurale; asupra căreia se vor ține mai multe conferențe de bărbați cunoscători ai acestei chestii. Se vor ține patru ședințe generale. În a III. ședință dl prof. D. Comșa dela Sibiu, va raporta despre mijloacele economice, pentru îmbunătățirea stării sateanului.

Știri literare. Dela institutul „Minerva” din București am primit zilele acestea: C. Sandu-Aldea: „Două neamuri”, un roman de 289 pag. din care s'au publicat numeroase fragmente în „Sămănătorul” și „Luceafărul”. Sandu-Aldea aparține noii școli literare și spiritul naționalist e acela, care conduce întreagă acțiunea. Cetitorii acestei scrieri vor întâlni în acest roman pagini de o neîntrecută frumusețe, descrieri și reflexiuni puternice ca gândire. Poate era mai bine, dacă s'ar fi terminat altcum povestirea, dar și așa „Două neamuri” rămâne una dintre celea mai bune scrieri apărute în ultimul timp. Nu tot acelaș lucru îl putem spune despre a două scrieri primite tot dela acel institut grafic: I. Bărseanu: *Popasuri vândătorești*. Cuprinde pe

200 pag. aproape 20 povestiri scrise. unele așa de scurte, cât la sfârșit te întrebi, că oare ce a voit autorul. Sunt povestiri succesive și nesuccese din viața vânătoarească, cum și alte povestiri. Prețul fie-cărui volum e de câte 1.50 cor.

Cărți bune. Profesorul nostru Ioan F. Negruti a scos o nouă ediție a scrierilor sale școlare așa de bine întocmite și cu multă pricepere lucrute. Aceste sunt: *Carte de cetire* pentru cl. II, III, și IV, primară, în colaborare cu P. Ungurean, ed. II. — *Stilistica practică*, ed. IV, scriere introdusă în toate școlile românești din patrie, bogată în exemple, cu multă grijă adunată și *Stilistica practică*, un extras din cea dintâi, foarte acomodată pentru ori-ce cărturar, fiind-că dă tot soiul de reguli și exemple pentru scrierea actelor și documentelor de toate zilele. Scrierea aceasta încă a apărut în a IV. ediție, semn evident de chipul, cum sunt primite de public. Le recomandăm și noi cu căldură.

Convocare. Comitetul despărțământului XXV. Murăș-Ludoș al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”, convoacă prin aceasta la *adunarea cercuală* pe toți membrii Asociațiunii și sprijinitorii culturii poporului român, pe 12 August n. la 5 oare d. a. în Murăș-Ludoș.

— Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din comitatele Sătmar și Ugocia, aparținători la dieceza Gherlei, își va ține *adunarea generală* în 24 Aug. n. 1906, în edificiul școlii rom. gr.-cat. din Baia-mare.

Aviz. „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, își va ține *adunarea generală* din ast an în Lipova (cott. Timiș) la 15/28 August. Onorații oaspeți, cari vor lua parte la această adunare, pentru a li-să putea câștiga enartire, sunt rugați a să însinua cel mult până în 26 August n. la Dl. președinte al secției de încușurare D. Roman în M.-Radna. — *Comitetul executiv.*

AVIZ LITERAR. „Revista politică și literară” este titlul unei noue reviste, ce va apărea cu finea lunii curente la Blaj, având de editor pe dl. *Iuliu Br. Hodoșiu*, de prim-redactor pe dl. *Aurel Ciato*, iar de colaboratori mai mulți dintre cei mai distinși scriitori dela noi și din România, între cari amintim pe dnii: Ion Gorun (Ales. Hodoș), Al. Lăpădatu, Dr. C. Maniu, Dr. I. Maniu, Dr. I. Meruțiu, Dr. G. Moroianu, Al. Ciura, Luca Rusu, M. Sadoveanu și dr. I. Scurtu. Această foaie va apărea deocamdată numai odată pe lună și costul abonamentului este 10 cor. pe an, iar pentru România și străinătate 12 franci. Doritorii de a avea primul număr sunt rugați a-și comunica adresa precis dlui Aurel Ciato, (Blaj, Balázsfalva, Transilvania). Se pot face și abonamente de pe acum, trimițându-se prețul abonamentului pe adresa indicată. — *Recomandăm cu toată căldura prenumărarea acestei reviste.*

Vapor scufundat. Vaporul italian Sirio lovindu-se de niște stânci aproape de Cartagena s'a scufundat. El era încărcat cu peste 800 emigrați-muncitori italieni, cari mergeau la Argentina. Sâmbăta trecută ar fi trebuit să sosească vaporul la Cartagena. În secolul acesta a plecat dela promonturiul Palos, în direcția stabilită cu încunjurarea insulelor extraordinar de primejdioase pentru navigațiune, numite Hormingas. Între aceste insule se ridică din fundul mării până la înălțime considerabilă sub suprafața mării stânci, de cari se ciocnesc vapoarele și astfel se găuresc. Vaporul din nenorocire a ajuns între aceste insule. Se zice, că vântul ar fi abătut vaporul în direcția aceasta, o altă versiune spune, că la porunca comandantului de vapor ar fi luat vaporul această

direcție, fiind pe aci drumul mai scurt. De abia ajunsese vaporul la acest loc periculos, când se izbi de o stâncă și începă să se scufunde. Timnul era plăcut, cerul era limpede și mai toți călătorii erau pe cuvertă. Era pe la 5 oare după amiază, când a venit catastrofa. Izbitura a fost atât de groznică, încât partea dinainte a vaporului s'a sfărâmat aproape întreagă, în urma căreia apa năvăli în vapor. Toți călătorii fură cuprinși de o panică, ce nu se poate descrie. Toți grăbiră la bărcile de salvare. Îmbulzeala era mare. Se putea vedea, cum personalul vaporului îmbrăncea pe călători, ca ei să ajungă mai iute la bărci, să-și scape viața; se puteau vedea matrozi cum își făceau loc cu revolverul și cuțitul în mână printre mulțime, cum aruncau copiii și loveau femeile din calea lor, numai să-și mântue viața. Căpitanul nu mai era capabil să susțină ordinea, atât de tare își pierduseră toți capul de groaza morții, pe care o vedeau cu ochii. Mulți copii, multe femei, au fost formal măcelăriți, străpuși și împușcați. Locul, unde s'a petrecut nenorocirea se poate vedea bine dela țarm, de unde, observată fiind primejdia, în care se află vaporul, imediat au fost pornite bărci și vapoare în ajutorul nenorociților. Mulți dintre aceștia au putut fi scăpați de bravii pescari spanioli. Primejdia era la culme, căci vaporul era mai mult de jumătate în apă. Apropierea de ruinele vaporului, de asemenea era primejdioasă, așa că cei veniți în ajutor, au fost siliți să privească cu adâncă durere în suflet, cum vre-o 300 de călători sunt înghițiți de undele reci. Între cei morți sunt și episcopi, dintre cari unul din Brazilia, care a stat pe cuvertă năii, încunjurat de mulți călători până în momentul ultim, când văzând, că numai e scăpare, binecuvântând pe cei din jurul lui, au fost înghițiți cu toții de valurile mării.

Petreceri. În ziua de Său-Petru tinerimea studiosă din Penticul-săseșc, a aranjat un frumos concert, care a avut un desăvârșit succes. Regretăm că nu ne permite spațiul, să publicăm raportul, ce ni-s'a trimis, extragem câteva informații: „Doinitorii români” compoziția preotului nostru Aurel Popovici, a plăcut foarte mult pentru nota națională. Asemenea declamația: „Lupta dela Rovine” din satira III. de Eminescu. Apoi a urmat petrecerea pentru popor. Sara a fost concertul pentru inteligență adunată în număr foarte mare. Programul a fost executat cu cea mai mare acurateță și cu cel mai mare farmec — după fie-care punct al programului, concertanții au fost viu aplaudați. Mare haz a produs tinerul Emil Tătar, prin monologul său „Achim ăleru” de A. Bănuț, predat cu mult temperament și pricepere. După terminarea concertului a urmat dans. Peste taxa de intrare au binevoit a suprasolvi următorii stim. Domni: Dr. Eugen Bran adv. Teaca 7 cor. Teodor Domșa și Serbac, par. Pentic—Vama 4 cor. Teodor Simon, prof. Năsăud 2 fam. 4 cor. Ioan Hoșu, par. Milașul-mare 4 cor. 40 fil. Ioan Văscan, ofiț. Teaca 3 cor. Leon Mănăsturean, dir. la filiala „Bistrițana” Teaca 2 cor. Clemente Raicu, protop. Teaca 2 cor. Ioan Trif. inr. 2 cor. Cristofer Turcea 2 cor. Iosif Stupinean, par. Stupini 2 cor. N. Macaveiu, sublocotenent 2 cor. Ioan Câmpean, par. Băița 2 cor. Ales. Moldovan, invăț. 1 cor. 50 fil. Ioan Pop. protop. Nusfalău 1 cor. Simion Vișai, notar, Monor 1 cor. Simion Cioloca, invăț. Logig 1 cor. Ioan Pop, proprietar 1 cor. Ioan Dredețian, adm. par. Ciavaș 1 cor. Bartolomeu Pop, ofiț. Teaca 1 cor. Victor Raicu, cand. de adv. Teaca 40 fil. Adrian Raicu, ofiț. Teaca 40 fil. Virgil Florian, notar, Iuda 40 fil. Ioan Pop, iurist 40 fil. George Crăciun 40 fil. Dr. Nistor Simon, dir. Năsăud 40 fil. Emil Murășan, iur. 40 fil. Echim Mihailă 20 fil. Ambrosiu Nistor 20 fil. George Branea 20 fil. Eperjesy Oliver 40 fil. Și pe aceasta cale li-să aduce marinimoșilor contribuenți cea mai călduroasă mulțămită. Venitul curat este

de 76 cor. 44 fil., cari se vor da în folosul școlii din loc. Pentic, la 18 Iulie 1906.

— *Comitetul.*

— Inteligența română din Murăș-Ludoș și jur, invită la *petrecerea de vară*, ce o vor aranja cu ocaziunea adunării desp. „Ludoș” al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, Duminecă, în 12 August n. a. c. Venitul curat este destinat pentru școala gr.-cat. din loc.

— Inteligența română din Teiuș, invită la *producțiunea teatrală* urmată de *dans*, ce o va aranja Duminecă, în 12 August n. din prilejul adunării despărț. Alba-Iulia al „Astrei”. Venitul se va împărți bisericii gr.-cat. din loc și despărț. „Astrei”.

— Inteligența română din Armeni, invită la *petrecerea de vară*, ce o va aranja Duminecă în 12 August n. în o grădină privată, iar la caz de timp nefavorabil în sala școlii gr.-or. din loc. Venitul curat este destinat în favorul ambelor biserici din loc.

— Tinerimea română din Mediaș și jur, invită la *petrecerea de vară*, ce se va aranja Duminecă în 12 August n. în pavilionul hotelului „Schützen” din Mediaș. Venitul curat este destinat spre scopuri filantropice.

Știri dela Expoziție. Mercuri s'a făcut la Expoziție *inaugurarea pavilionului ministerului cultelor și instrucțiunii*. Încă înainte de oara fixată pentru deschiderea solemnității, numărăși invitați au vizitat secțiunile acestui pavilion, cercetând cu deamăruntul toate lucrările și obiectele de artă, expuse prin diferitele vitrine.

Asigurați-vă! Acesta e cuvântul aproape norocitor, ce trece ca un fulger prin urechile tuturor, ne atinge mintea și face să se deștepte voia, gata de a-l urma. Asigurați-vă pentru ceasul morții, ca să aveți cheltuielile necesari pentru îngroparea voastră; asigurați-vă viața, ca să puteți lăsa urmașilor vostri o mică avere, pe care altcun n'ați fi putut-o cruța; asigurați-vă pentru vremea, când puterile voastre slăbind, nu vă veți mai putea câștiga pâinea de toate zilele; asigurați-vă copilele voastre, ca să aveți ce le da zestre, în ziua cununiei; asigurați-vă grâul, fânul și toate edificiile câștigate cu osteneală îndelungată, pe cari un chibrit, un joc de copii, le poate preface în prav și cenușe. Iată câte-va pilde, cari așa de mult spun:

M. M. în Sântana lângă Arad, după-ce a fost asigurat abia de o lună de zile, dedează în urma unei aprinderi de plămâni, abia în etate de 33 de ani. Ca premiu plătitese numai cor. 46 — Cu toate acestea banca de asigurare „Transilvania” din Sibiu a licidat familiei cor. 2000. bani gata. — Informații dă și redacția foii.

Mulțămită. Subscrisul aduc cea mai profundă mulțămită Mag. Dn deputat Dr. *Iuliu Maniu*, care a dăruit 50 cor. familiilor din Mănărade, nenorocite prin focul dela 14 Iuliu n. c. Dumnezeu să-i deie îndelungă viață, spre a fi și pe viitor ajutorul poporului român năcăjit. De asemenea își țin de cea mai plăcută datorință a mulțami On. institut „Patria” din Blaj care a dăruit frumoasa sumă de 330 cor. spre a se împărți între cei nenorociți. Fapta aceasta nu mai are lipsă de laudă, dorese ca Dumnezeu să binecuvinte lucrarea acestui institut, care grăbește în ajutorul celor lipsiți. Folosesc ocazia spre a face apel și la celelalte institute de credit, rugându-le să ajute aceste familii sărmane, cărora le-a ars toată agoniseala. Mănărade, 4 Aug. n. 1906. — *Ioan Handrea*, paroh gr.-cat.

— *În pravălia de băcănie, coloniale, etc. V. POP din Blaj se primesc doi învățacei români din casă bună, cari pe lângă limba română să mai știe vre-o limbă.*

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

Dracul în școală,

Povestire populară, tradusă după Bolanden de
Augustin Paul.

(Continuare).

14

„Mai departe“ continuă Laidelin. „Dittes scrie în „Paedagogium“ următoarele:

„Nici odată n'a auzit vr'un școlar dela mine, că Isus Hristos ar fi fiul lui Dumnezeu ori a deaua persoană a dumnezeirii, nici odată că lumea a fost rescumpărată de păcatul original. Ea am propus copiilor numai icoana vieții sale ca o biografie a unui om nobil“.

„Împărtășiți și dvoastră părerea măiestrului? Aveți de gând să imitați în școală procedura lui?“

„Învățătorul unei școli neconfesionale trebuie să urmeze și în acest punct știința și modelul prezentat de acel om genial“, răspunse Knack.

„Va se zică, dvoastră nu credeți în divinitatea lui Hristos?“

„Divinitatea lui Hristos n'are de a face cu școala neconfesională. Învățătorul Ionaș Stern este Izraelit și cu toate acestea este educatorul copiilor creștini“.

„Din păcate!“ răspunse parohul suspinând.

„Nu uitați“, replică amicabil învățătorul, „că părerile acestea își au îndreptățirea lor perfectă, după legea noastră neconfesională“.

„Care este o lege abominabilă!“

„Așa credeți dvoastre?“

„Nici nu mai încape discuție!“

Misionarul francmasoneriei își frecă mâinile și se închină.

„Din punctul de vedere al credinței revelate“, răspunse el cu pretenție de piscică, „înțeleg posibilitatea unei asemenea concepțiuni. Vă rog însă să binevoiți a lua în conziderare, că școala noastră neconfesională nu este produsul credinței religioase, ci al științei exacte și al culturii moderne.“

Un cunoscut pedagog modern, *Eröbel*, părintele grădiniilor de copii zice din cuvânt în cuvânt:

„Supremul omului este numai omul. El este propriul său Dumnezeu și în locul dictonului: „Roagă-te și muncește!“ trebuie să zicem: „Muncește și ajută-te singur!“ Ținta omului trebuie să fie numai viața lui actuală, căci despre o altă viață noi nu știm nimica. Piatra fundamentală deci, pe care trebuie să se zidească toate instituțiile omenești, este axioma: Omul este propriul său scop, va să zică destinațiunea omului aici pe pământ este, să fie deplin om, să devină tot, pentrucă poartă în sine capabilitate, să facă și să juiască tot ce poate, cu un cuvânt să trăiască până se va epuiza, să trăiască ca om liber, ca ființă care ascultă numai de propria sa voință, numai de legea pe care el singur și-o impune“.

„Prin urmare în cadrul școlii neconfesionale rămâne puțin loc pentru biserică“.

„Aceasta este din păcate adevărat!“ confirmă Laidelin. „Afirmățiilor lui Fröbel însă, cari sunt proprii de a face din om o bestie sălbatică, eu opun declarația renumitului lord Denbigh“.

„Acest savant social-politician a zis într-o întrunire ținută la Birminham la 15 Noemvrie 1869:

„Cine vrea să educe omenirea, fără să-i dea o religie pozitivă dogmatică, este un nebun; acela face din om creatura cea mai periculoasă, ce poate exista pe suprafața pământului. — Iar Hristos divinul Mântuitor al lumii zise: „Lăsați copiii să vină la mine și nu-i opriți, căci a lor este împărăția cerurilor“.

„Deoarece însă școala neconfesională îndepărtează pe copii dela Mântuitorul, prin aceasta ea lucrează direct împotriva voinței exprese a lui Dumnezeu“.

„E o întrebare, dacă aceasta formează o pierdere pentru copii?“ — replică tăgăduitorul lui Hristos, dând din umeri. „Fantaziile sunt excluze din școala noastră. Dr. Dittes, renumitul pedagog zice:

„Închipuirii ale fantaziei sunt întreaga mitologie, lumea legendelor și a mythelor cu uriașii, piticii, zinele, vrăjitoarele, stafile și dracii, peste tot toate formele închipuirii și ale credinței, prin urmare toate reprezentările religioase“.

„Cum? Toate reprezentările religioase sunt închipuirii deșerte — înșelătorii, — fantazii? Aceasta este părerea dvoastră?“

„Se înțelege!“

„Va se zică, dvoastră sunteți ateu?“

„Matematica repudiază pe Dumnezeu în trei persoane fiindcă trei nu pot să fie unul!“

„Dacă dvoastră nu credeți în Dumnezeu, ce ve-ți răspunde unui copil, care vă va întreba că este Dumnezeu?“

„Și aici am să urmez părerea acelui bărbat, care în Austria formează pe învățători și-i prepară pentru funcțiunea lor. Dittes zice:

„Dacă un copil întreabă, oare este adevărat, că există un Dumnezeu și o viață eternă, atunci învățătorul să răspundă cu liniște și sinceritate, că noi oamenii, aici pe pământ în chestii suprasenzuale trebuie să ne mulțumim cu credința fără să pretindem știința“.

„Nu este acesta un răspuns înțelept și delicat?“

„Nu! Copilul ar deduce de aci că dvoastră nu credeți în Dumnezeu“.

„Iar eu nu aș protesta contra acestei deduceri“, mărturisî Knack.

„Ateismul în școală! — Acesta este strigător la cer!“ răspunse parohul revoltat. „Și dvoastră vreți să vorbiți încă de lecții de religie pentru care dvoastră pretindeți a avea mai multe puncte de contact, decât preotul?“

„De sigur“, răspunse zimbînd cu răutate liber cugetătorul. „Eu nu vorbesc despre acea religie, care rezultă din pretențiile dogme revelate, ci despre instrucție în religie, care-și are rădăcinile în rațiune, știință, în simțirea curat omenească. Pentru răspândirea acestei religii, lecțiile de limbă, geografie, istorie, științe, ofer ocazii destul de frecvente“.

„Adecă dvoastră aveți de gând să predați aceste obiecte în spirit anti-religios?“

„Da. În acest senz se poate vorbi foarte bine despre istoria creștinească și necreștinească, tot așa despre geografie și științe“.

Parohul se întoarse și se plimba prin sală. Zguduirea ființei sale intime și spaima sa asupra activității, după lege îndreptățite, a ateuului în școală — erau grozave.

„Domnul meu, acuma trebuie să vă rog serios să părăsiți clasa!“ strigă Knack. „Mi-ați răpit și de altfel mult timp prețios, vă rog, vă rog...!“

El săria pe la spatele preotului, arătând neîncetat cu dreapta spre ușe, pe care o deschise singur. Tăcut, cufundat într-o mare de durere și fără să observe gesturile curioase ale lui Knack, părăsi părintele Cunibert sala.

Copiii ascultaseră și observaseră. Ei primiră impresia că învățătorul este superior parohului, a cărui autoritate, după șireata

socoteală alui Knack, suferi o strașnică lovitură. Copiii povestiră acasă ceea ce văzură și auziră la școală.

„Învățătorul a gonit pe Sfinția Sa din școală“, raportă Roza. „Învățătorul a zis că el nu crede în Dumnezeu și că așa ceva este o închipuire. Asupra acestui lucru părintele s'a îngrozit așa de mult, încât a certat pe învățător și fața lui s'a făcut albă ca zăpada“.

„Maica Domnului! Așadar noi avem pe dracul împelițat în școală!“ exclamă îngrozită dna Kehrwald. „Acest om ne va înstrăina copiii dela Dumnezeu și dela tot ce e bun și ni-i va strica“.

„Mamă, de mine să nu-ți fie teamă!“ asigură Roza. „Eu mă țin de catechism și de aceea ce zice Sfinția Sa. Ei, de am avea încă pe bătrânul nostru învățător! Toni trebuie să se facă învățător, — el are să fie tot așa de bun și evlavios ca și tatăl său. Mamă, eu am să stărui pe lângă Toni să se facă învățător, ce zici dta mamă?“

„Nu fi proastă! Toni n'are să te asculte pe tine“.

„Totuși, mamă, totuși! Toni ține la mine. El mi-a dăruit deja trei iconițe?“

„Dracul în școală! — copiii noștri în ghiarele dracului, — sfințe Dumnezeule!“ strigă femeia. „Dar Caspare, tu nu te miști de loc? Tu nu zici nimica?“

Tinărul bărbat ședea într'un colț și privia neclintit înaintea sa. Expresiunea feței sale era amenințătoare și aspră. În ochii lui se reflecta mânia, iar buzele îi tremurau convulsiv. Acum se ridică.

„La ce folosește vorba și tânguirea? Aci trebuie să lucrăm“, vorbi el și părăsi odaia.

Kehrwald se duse la vecinul său Franț Günther, un bun gospodar.

„Știu de ce vii la mine“, îi zise Günther agitat. „Tocmai îmi spune băiatul ce s'a întâmplat în școală. Knack a gonit din școală pe parohul nostru, — nu este aceasta o curată batjocură? Spurcăciunea a zis, că nu crede în Dumnezeu, — nu e aceasta o drăcie? Un asemenea ciofingar să ne învețe copiii noștri? Să ne dăm copiii pe mâna dracului! Să vedem, n'om găsi noi ac de cojocul lui?“

„Tu vorbești întocmai ca nevasta mea! Și ea a zis că avem pe Dracul în școală“, răspunse cu liniște aparentă tatăl Rozei.

„Și tu Caspare, — tu nu ești de aceeași părere?“ întrebă Günther.

„Mai încape vorbă? Chestia este însă cum să începem ca să gonim pe dracul din școală? Cred că aceasta nu va fi așa ușor. Parohul nostru este un cucernic și învățat bărbat. Dacă Knack a îndrăznit să se poarte cu dânsul atât de obraznic, aceasta înseamnă că are spete puternice. Vorba e acum, cum să începem?“

„Ai dreptate Caspare! Eu cred, că lucrul cel mai bun e, să mergem la părintele și să ne sfătuim cu dânsul“.

„Bine zici, — să mergem! Un lucru așa de important nu se poate amâna“.

Amândoi își îmbrăcară haina de duminică și se duseră spre casa parohială unde părintele Cunibert îi primi cam întristat și le confirmă spusele copiilor.

Bărbații stăteau și ascultau buimăciți de surprindere și indignare.

Dar bine, părinte, cum se poate una ca asta? Cum se poate ca acest om să fie învățător la noi?" întrebă Kehrwald.

"După noua lege a instrucției se poate, din păcate", răspuse Laidelin, scoase apoi dintr'un saltar o carte de legi și explică câteva articole.

Tăranii ascultau cu atențiune, și o mare mirare se tipări pe fețele lor.

"Dacă însă această lege păcătoasă este de doisprezece ani și mai bine", — replică Günther, "cum se face că noi Schwanheimenii n'am știut nimica despre ea până acum?"

"Aceasta vine de acolo, că la noi până acum nu s'a pus în aplicare", răspuse Laidelin. "Gerstle era un evlavios învățător; — de el n'aveam ce ne teme, că se va folosi de libertățile, pe cari legea instrucției le îngăduie unui învățător necredincios. Dar exemplele despre ticăloșia și degenerarea tinerimei școlare, ce ni-se raportează din toate provinciile și mai ales din orașele mari, trebuie să le punem în sarcina școlii neconfesionale."

"Părinte, să mă ierți, că te mai întreb odată", zise Kehrwald, "fiindcă nu-mi intră de loc în cap. Are Knack dreptul să nu zică rugăciunile cu copii noștri, — are el dreptul să ni-i instrăineze de la Dumnezeu, are dreptul prin apucături viclene să-i învețe necredința, să strice și să otrăvească inimile copiilor noștri, are dreptul la toate acestea, după legea instrucției?"

"Toate acestea nu i-le interzice legea instrucției", răspuse parohul.

"Legea zice în adevăr: „Școala primară are problema de a da copiilor o educație religioasă-morală, de a le dezvolta facultățile spiritului, de a-i înzestra cu cunoștințe și dexterități și a crea baza pentru cultivarea de oameni destoinici și membri ai societății". — Sub „religioasă-morală" însă legea nu înțelege religiunea, pe care ori cine și-o poate forma după priceperea, știința sau plăcerea sa. După religiunea creștinească omul este creat, ca să cunoască pe Dumnezeu, să-l iubească, să-i servească și prin aceasta să-și agonisască viața vecinică. După legea instrucției copiii trebuie să-și aproprieze dexterități pentruca să devină membri destoinici în societate, în stat. Despre destinația externă a omului nici vorbă. Întreaga noastră instrucție este neconfesională, adică nereligioasă. De unde urmează, că după lege și jidanii au dreptul de a educa pe copiii de creștini. Legea admite chiar, ca un ateu, cum e Knack al nostru să semene în inimile tinere sămânța necredinței."

"Dar nu ne poate forța", strigă Kehrwald infuriat, "să ne trimitem copii într-o școală, unde sunt expuși primejdiei să-și piardă sfânta lor credință! O asemenea silire nu trebuie să tolerăm!"

"Nu vom tolera!" confirmă Günther. "Copiii sunt ai noștri, noi vom trebui să dăm samă despre ei înaintea lui Dumnezeu. Cum vor da însă samă părinții despre copii lor, dacă îi lasă pe mâna satanei, ca să le dea educație?"

"Și încă ceva!" zise Kehrwald. Dacă noi Austriacii am primi pe dracul în școală, fără să protestăm, atunci n'am fi vrednici, decât să perim ca niște păcătoși, cari ne-am lăsat de Dumnezeu. Noi Schwanheimenii suntem însă creștini, de aceea trebuie să protestăm împotriva unei gospodării drăcești. Dacă Knack nu se lasă de învățăturile sale afurisite, apoi poate să plece, — aceasta am să i-o spun numai decât!"

Parohul se uita la obraji înroșiți ai bărbaților, și prevedea urmările protestării, ce o aveau ei în gând.

"Iubiți prețini, fiți precauți, să mă ascultați și pe mine! Protestele voastre n'ar întoarce pe Knack la calea cea adevărată. Omul acesta este un anticreștin turbat. El v'ar refuza cu bruschetă, poate și-ar bate chiar joc de voi. Ar urma certe și procese. De aceea, lăsați pe mine. Eu am să raportez guvernului, și am să cer înlăturarea scandalului. Guvernul va fi drept și nu va stărui pentru executarea fără rost a unor dispoziții legale, de cari abuzându-se, s'ar produce o adevărată învălmășală. Mergeți deci liniștiți acasă, și lăsați-mă să lucrez eu singur."

După oarecare împotrivire, bărbații, ascultară înțeleptul sfat al părintelui.

A doua zi raportul părintelui fu înaintat.

După zece săptămâni veni răspunsul locotenentei provinciale în forma unui aspru avertisment pentru paroh, pentrucă a atăcat, fără autorizație legea instrucției și pentrucă în prezența copiilor a numit legea neconfesională o lege abominabilă.

Părintele Cunibert își ridică ochii la icoana celui restignit pe cruce și-și făcu concluziunea: „Sluga nu este mai presus decât stăpânul!"

La proxima oară de religie Knack întâmpină pe preot eu zimbet semnificativ. Fără indoială, el avea deja cunoștință despre amicala adresă, care i-s'a trimis parohului.

Ionaș Ștern instrui și educă copiii în acelaș spirit, ca și Knack. El lucra paralel cu învățătorul diriginte. Până și în biserică pătrunsese activitatea afurisită a învățătorilor. Ei trebuiau să supravegheze copii la serviciul divin. Ștern se purta în biserică foarte necuviincios. Adeseori întorcea spatele altarului și aceasta o făcea de obicei la prefacere, fiindcă ura jidanului era nemăsurată față cu Restignitul. Knack nu se închina și nu îngenunchia niciodată, stătea în picioare, zimbând batjocoritor, mai ales la prefacere, și cetea romanele lubrice ale scatologului Zola.

Asemenea exemple trebuiau să influențeze foarte desavantajios asupra copiilor.

VI. Roza și Toni.

În chioșcul din grădina părintească ședea Anton Gerstle, viitorul gimnazist. Cu ziua de mâne trebuia să părăsească satul și să se ducă la oraș. Cuferul era deja plin de haine și albituri. Două duzine de cămeși, toarse, țesute, bilite și cusute de mâna mamei! Pentru ultima oară ședea tinărul de mâne în chioșcul iubit, aprofundat în gânduri serioase și în meditațiuni asupra multor figuri și închipuiri, pe cari fantazia-i tinerească și le născocia despre viitoarea viață de student.

Anton era leit tatăl său: evlavios, muncitor, sirguncios, caracter solid, care își lua în serios vocațiunea. Admonestările pline de înbire ale mamei și sfaturile înțelepte ale tatălui, care toate îi descoperiau pericolele anilor de studiu, și-i indicau necesitatea perseveranței în frica lui Dumnezeu și a în-cunjurării răului, — îi răsunau neîncetat în suflet. În viața sa n'a petrecut o singură noapte înafară de casa părintească și nu-i venia bine de loc să plece acum în străini. Ar fi fost el prea bucuros să rămână acasă sub ocrotirea părinților iubitori, departe de artele șirete și de ispitele orașului, cari te

ademenesc pe căi rele și cari i-se păreau cu atât mai primejdioase, cu cât le cunoștea mai puțin. Trebuia însă să meargă în străini, bine înarmat cu conștiințele preliminare, spre a se prepara la un nou institut prin silință și purtare virtuoașă pentru vocațiunea sa.

(Va urmă).

Bibliografie.

A apărut:

„Sămănătorul", revistă literară. Anul V. Numărul 30, cu următorul cuprins: N. Iorga, Începuturile romanului nostru (1855-62). — I. U. Soricu, Non Omnis Moriar (poezie). — I. Scurtu, Traducerile literare la noi. — Eugen Ciuchi, Gânduri (poezie). — I. Boteni, Hanul din zăvoiu (urmare). — C. S. Hasnaș, Sonet. — Cronică de N. Iorga, I. Scurtu și D. Pârvan. — În supliment: Turn din cetatea Hotinului; Altă vedere a turnului din cetatea Hotinului.

„Păstorul Sufletesc", periodic de predici. Anul I. Nr. 8, cu următorul cuprins: Partea I.: Sărbătoarea s. Ilie, de Teodor Hârșan. — Dumineca a IX-a după Rusalii; Dumineca a X-a după Rusalii, de Clemente Pop, preot. — Dumineca a XI-a după Rusalii, de Ioan Geț, protopop. — Dumineca a XII-a după Rusalii de Avram Dragos, preot. — Adormirea P. C. V. Maria, de Simeon Gocan, teol. abs. — La sfințire de biserică, de Vasile Criste, preot. — Predică la înmormântare, de Ioan Popiliu, preot. — Partea II.: Liturgica, sau tâlcuirea ritului bisericii resărite române, (urmare), de L. Sima, preot. — Oratoria sacră, (urmare), de Ariton M. Popa, prot. — Cronica. Posta redacțiunii. — Partea III.: Publicațiuni.

„Traian și solii Dacilor", acesta e titlul unui frumos tablou în colorii, reproduc după originalul aflator la expoziția română. Autorul acestui tablou e profesorul *Alexandru Resmeriță* de la Turnu-Severin. Copia e de 77x57 cm. și costă 1 cor. 50 bani. Se află de vânzare la tipografia arhidiecezană. Recomandăm cu căldură procurarea acestui tablou care va fi podoabă a fiecărei case românești.

Posta redacțiunii.

Victor. Mulțumită, va urma.

Crin. Nu publicăm lucrări pe a căror autori nu-i cunoaștem.

I. T. Va urma, dar lăsând tot ce e superflu și se repetă.

D. P. Reflexiunile dtale nu se pot publica, „ne quid nimis".

Proprietar, editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa

Tusă!

Cine nu să îngrijește de tusă păcătuște contra sa.

Caramelle
de piept
ale lui Kaiser

cu 3 brazi

probate de medici și recomandate contra tusei, răcelii, guturaiului. 4512 recunoștințe dovedesc efectul minunat al acestei medicini. — Un pachet costă 20 și 40 fl. și să pot afla la farmacia Carol Schiessl — Blaj. (13) 12-32

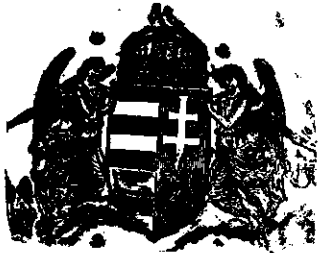
La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

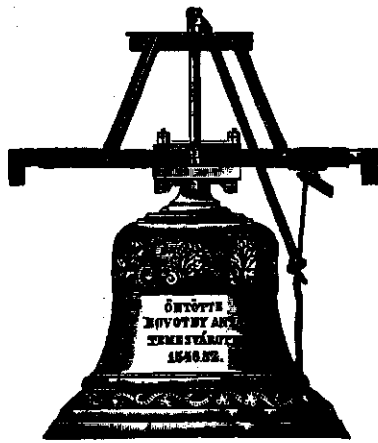
(8) 15-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut. Construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transilvania“

din Sibiu

(7) 15-52

→ întemeiată la anul 1868 ←

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

☞ **contra pericolului de incendiu și exploziune.** ☞
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

☞ **asupra vieții omului** ☞

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra
cendiului: vieții:
90,981.088 coroane. **9,125.898 coroane.**

Dela întemeiere institutului a solvit:
pentru despăgubiri de incendii 4,077,788.78 c. petru ca-
pitale asigurate pe viață 3,568,863.37 cör.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu
I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița
și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele
mai mari.

MERSUL TRENURILOR.

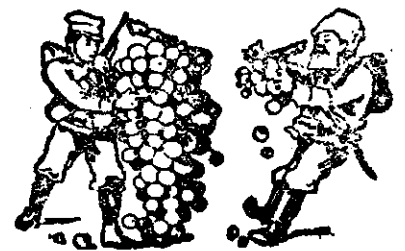
Valabil dela 1 Maiu 1906.

Budapest—Predeal—București					București—Predeal—Budapest								
		Accol.	Pers.	Accol.	Pers.	Accol.	Pers.	Accol.	Pers.				
Budapest	pleacă	7 26	9 00	2 35	5 45	9 15		București	pleacă		8 40		8 06
Szolnok	"	9 37	11 52	4 30	9 27	11 19		Predeal	"		3 32		1 12
Szajol	"		12 07	4 43	9 46	11 33		Brassó	sosește		4 55		2 18
P.-Ladány	"	11 13	2 09	5 57	11 59	12 55		Brassó	pleacă		6 07	5 32	2 45
Berettyó-Ujfalu	"	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33		Földvár	"		8 45	6 07	3 15
M.-Peterd	"		3 05		1 00			Homoród-Kőhalom	"		10 12	7 45	4 28
M.-Keresztes	"	12 05	3 16		1 14			Segesvár	"		11 40	9 45	5 49
Bihar-Püspöki	"		3 34		1 36			Medgyes	"		12 40	10 56	6 37
Nagyvárad	sosește	12 26	3 44	7 07	1 43	2 11		Kis-Kapus	"		1 24	11 50	6 50
Nagyvárad	pleacă	12 41	4 10	7 14	2 08	2 18		Balázsfalva	"		2 10	12 36	
Várad-Velenceze	"	12 48	4 17		2 36	2 26		Küküllőszög	"		2 20	12 46	7 35
Fugyi-Vásárhely	"	12 58	4 27		2 45			Tövis	sosește		2 52	1 27	8 00
M.-Telegd	"	1 20	4 46	7 42	3 05	2 51		Tövis	pleacă		3 38	12 48	1 57
Elesd	"	1 41	5 02	7 55	3 21	3 05		Nagy-Enyed	"		3 55	1 06	2 19
Rév	"	2 09	5 20	8 15	3 45	3 26		Felvincz	"		4 20	1 33	2 42
Csucs	"	3 23	6 30	9 03	4 50	4 16		M.-Veresmart	"		4 27	1 41	2 49
Bánffy-Hunyad	"	4 03	7 11	9 33	5 32	4 52		Sz.-Kocsárd	"		4 43	1 56	3 07
Jegénye	"	4 33	7 42	9 57	6 01			Ar.-Gyéres	"		5 18	2 35	3 48
Kolozsvár	sosește	5 15	8 27	10 30	6 51	5 53		Apahida	"		6 27	3 56	5 02
Kolozsvár	pleacă	5 32	8 54	10 51	8 30	6 11		Kolozsvár	sosește		6 45	4 20	5 21
Apahida	"	5 50	9 11	11 14	8 59	6 27		Kolozsvár	pleacă	12 59	7 08	5 23	6 02
Ar.-Gyéres	"	6 52	10 20	12 38	10 41	7 27		Jegénye	"	1 41	8 06	6 11	7 09
Sz.-Kocsárd	"	7 17	10 56	1 15	11 31	7 51		Bánffy-Hunyad	"	2 13	8 42	6 39	7 49
M.-Veresmart	"	7 23	11 03	1 24	11 40			Csucs	"	2 44	9 18	7 09	8 31
Felvincz	"	7 29	11 09	1 34	11 50			Rév	"	3 24	10 07	7 48	9 26
Nagy-Enyed	"	7 48	11 29	1 53	12 20	8 15		Elesd	"	3 54	10 24	7 59	9 44
Tövis	sosește	8 05	11 45	2 21	12 46	8 31		Telegd	"	3 45	10 38	8 11	10 00
Tövis	pleacă		12 29		1 28	8 38		Fugyi-Vásárhely	"		10 55		10 18
Küküllőszög	"		1 07		2 14	9 06		Várad-Velenceze	"		11 04		10 27
Balázsfalva	"		1 14		2 22			Nagyvárad	sosește	4 09	11 10	8 36	10 34
Kis-Kapus	"		2 13		3 30	9 46		Nagyvárad	pleacă	4 15	11 36	8 43	11 08
Medgyes	"		2 30		3 49	10 00		Bihar-Püspöki	"		11 47	8 52	11 19
Segesvár	"		3 43		5 04	11 00		M.-Keresztes	"		12 06		11 39
Homoród-Kőhalom	"		5 25		7 04	12 26		M.-Peterd	"		12 17		11 51
Földvár	"		7 10		8 48	1 35		Berettyó-Ujfalu	"	4 52	12 29	9 21	12 05
Brassó	sosește		7 50		9 27	2 09		P.-Ladány	"	5 51	1 45	10 01	1 19
Brassó	pleacă		11 35			2 19		Szajol	"	7 05	3 21	11 18	3 04
Predeal	sosește		1 11		3 31			Szolnok	"	7 52	3 49	11 38	3 44
București	"		8 05		9 20			Budapest	sosește	9 35	8 40	1 50	7 20

Nrii subtrași cu linii negre înseamnă timpul dela 6 oare seara până la 4 oare 59 min. dimineața. — Nrii semnați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.

Tipografia Seminarului Arhidiecezan.

În vara trecută, pe lângă
toată seceta mare ce a fost,
totuși în

Prima colonie
de viță de vie de pe
TÂRNAVĂ

a căreia proprietar e FR. CASPARI,
Mediaș 100, Transilvania,

unica în întreaga Ungaria, vița a fost
udată zilnic cu apă în quant de 5 mi-
lioane de litre, drept aceea e sin-
gura care poate lifera vița de vie fru-
moasă și trainică.

Catalog ilustrat, cu diferite
epistole de recunoștință, să
trimită gratis și franco.

(25) 13-20

FLORICELE DE CÂMP,
schite ușoare. De A. C. DOMȘA
Prețul 1 coroadă.